

نابلو تولد امید، استاد محمود فرشچیان

« روز بزرگداشت خواجه نصیر الدین طوسی، روز مهندس

روز مهندس روزی است که در آن از خواجه نصیر الدین طوسی و دستاوردهای او در علوم ریاضی، فلسفه و نجوم و معماری، یاد می‌شود. خواجه نصیر الدین طوسی دانشمند، ریاضی‌دان، فیلسوف و شاعر ایرانی در سال ۱۲۱۳ میلادی در شهر طوس خراسان به دنیا آمد. او با تلاش و پشتکار خود به یکی از برجسته‌ترین دانشمندان و فیلسوفان تاریخ ایران تبدیل شد.

خواجه نصیر الدین طوسی به‌عنوان دانشمندی برجسته، در حوزه‌های گوناگون علمی فعالیت داشت. از جمله فعالیت‌های او می‌توان به ترجمه چندین کتاب هندسی و ریاضی از فارسی به عربی، نوشتن کتاب «تحفة الاحرار» در حوزه فلسفه و «زیج الحساب» در حوزه ریاضیات و نجوم، و همچنین ارائه نظریه‌های جدید در علم ستاره‌شناسی اشاره کرد. خواجه نصیر الدین طوسی با دستاوردهای خود به یکی از برجسته‌ترین دانشمندان تاریخ ایران تبدیل شد و با تأسیس بزرگ‌ترین رصدخانه و مرکز نجوم و ریاضیات جهان در مراغه، ایران را به قطب این علوم در قرون وسطا تبدیل کرد. علاوه بر فعالیت‌های علمی، خواجه در دوره حکومت مغولان نیز عنوان مشاور شاهان مغول در مهار توحش آن‌ها و با فرهنگ کردنشان نقش بسیار مهمی ایفا کرد. او صدراعظم هلاکوخان بود و توانست با درایت خود و نفوذش نزد سلطان، مانع از تکرار نسل‌کشی‌ها و آتش‌سوزی و نابودی بسیاری از کتابخانه‌ها و میراث فرهنگی ایران شود. به‌جز خدمات شایسته‌ای که ذکر شد، از جمله سایر آثار وی در حوزه اخلاق و سیاست و حکومت‌داری می‌توان به کتاب‌هایی مانند «مُلک ناصری و اخلاق ناصری» نیز اشاره کرد.

« ولادت حضرت علی اکبر (ع)، روز جوان

حضرت علی اکبر (ع)، فرزند ارشد امام حسین (ع) و بانوی گرامی‌شان لیلا ابی‌مره، روز ۱۱ شعبان سال ۳۳ قمری در شهر مدینه چشم‌به‌جهان گشودند. حضرت علی اکبر (ع)، طبق روایات، از حیث اخلاق و خُلقیات و از نظر چهره شباهت بسیاری به پیامبر (ص) داشتند.

حضرت علی اکبر (ع) جزو بهترین جوانان بنی‌هاشم بودند و از فضائل اخلاقی بهره‌مند بودند. در قرآن کریم، پیامبر اسلام (ص) به‌عنوان الگوی نیکو معرفی شده‌اند و حضرت علی اکبر (ع) نیز در جوانی شبیه‌ترین افراد به پیامبر (ص) بودند. از این نظر حضرت علی اکبر (ع) می‌توانند از بهترین الگوها برای جوانان باشند. فضیلت‌هایی مثل معرفت، شجاعت و دل‌آوری و آگاهی از شایسته‌ترین صفت‌هایی هستند که جوانان می‌توانند از حضرت علی اکبر (ع) سرمشق بگیرند. به همین علت روز ولادت حضرت علی اکبر (ع) روز جوان نیز نام‌گذاری شده است.

« نیمه شعبان، روز ولادت امام زمان (عج)

امام دوازدهم ماسحیعیان، حضرت مهدی (عج) است که ما ایشان را به‌عنوان آخرین امام و امام زمان نیز می‌شناسیم. حضرت مهدی (عج) در سال ۲۵۵ هجری قمری در شهر سامرا به دنیا آمد. پدر ایشان امام حسن عسکری (ع) و مادر ایشان نرجس خاتون نام داشت. البته نام اصلی مادر آن حضرت ملیکاست و ایشان اصالتاً از شاهزادگان رومی بودند و نسبتشان به جناب شمعون، از حواریون حضرت مسیح (ع)، می‌رسد. بقیة‌الله، حجت، منتظر، قائم و مهدی مشهورترین لقب‌های امام زمان (ع) هستند. کنیه ایشان، همانند پیامبر اکرم (ص)، ابوالقاسم است. بعد از شهادت امام حسن

اسفند ماه در دو دقیقه

شروع ماه مبارک رمضان

۲۲
اسفند

ماه مبارک رمضان امسال از ۲۲ اسفندماه آغاز می‌شود. ماه رمضان ماهی است که در آن مسلمانان سراسر جهان به توصیه قرآن و سنت نبوی روزه می‌گیرند. روزه گرفتن در این ماه، به‌عنوان یکی از پنج رکن اسلام، شناخته شده و برای مسلمانان بسیار مهم و با ارزش است. حضرت زهرا (س) در خطبه معروف «فدکيه»، روزه را عامل ایجاد اخلاص در انسان معرفی می‌کند. علاوه بر این، ماه رمضان به دلیل برکت‌های فراوانی که دارد، برای مسلمانان بسیار مقدس است. در این ماه توصیه شده است که فرد به تزکیه نفس و تقویت رابطه خود با خداوند بپردازد. همچنین، در این ماه، قرآن کریم به‌طور کامل نازل شده (نزل دفعی) و بسیاری از مسلمانان سعی می‌کنند در این ماه به خواندن و تلاوت قرآن بپردازند. به‌علاوه، در این ماه شب قدر نیز وجود دارد که شبی بسیار مقدس شناخته شده است. در این شب، بسیاری از مردم به دعا و عبادت می‌پردازند و امیدوارند که خداوند آن‌ها را ببخشد و در برابر گناهان بیامزد. بنابراین، ماه مبارک رمضان یکی از مهم‌ترین و مقدس‌ترین ماه‌های سال شناخته شده است و بسیاری از برکت‌ها و نعمت‌های الهی در این ماه برای آن ذکر شده‌اند؛ از جمله اینکه حتی خواب فرد روزه‌دار نیز در این ماه عبادت محسوب می‌شود.

روز بزرگداشت پروین اعتصامی

۲۵
اسفند

پروین اعتصامی در ۲۵ اسفند ۱۲۸۵ در تبریز زاده شد. او را می‌توان مهم‌ترین و اثرگذارترین شاعر زن در تاریخ معاصر ایران نام برد. مضمون‌ها و معنای شعرهای پروین توصیف‌کننده دل‌بستگی عمیق وی به اخلاق و عدالت، استعداد و شوق فراوان او به آموختن علم و دانش، روحیه ظلم‌ستیزی و مخالفت با ستم و ستمگران و حمایت از محرومان و ستمدیدگان، و ابراز همدلی و همدردی با آن‌هاست.

پروین اعتصامی در ۳۵ سال عمر کوتاه‌اش شعرهای مهمی از خود به‌جا گذاشت که مضمون بسیاری از آن‌ها به دلیل ارتباط با مشروطه خواهان و جو آزادی خواهانه حاکم بر آن دوران، ظلم‌ستیزی، مشکلات مردم، اندرزهای حکیمانه و بخشی هم تمثیل شعرهای کودکانه است. او همچنین پایه‌گذار سبک مناظره‌ای در شعر فارسی است. پروین مدال لیاقت دولت رضاشاه را به دلیل سیاست‌های سرکوبگرانه وی نپذیرفت. به همین دلیل مغضوب وی شد و تا آخر عمر از صحنه‌های فرهنگی و ادبی حذف شد. وی در سال ۱۳۲۱ در اثر تب و اهمال کاری طیب درگذشت. قبر وی هم اکنون در قم و در حرم حضرت مصومه (س) قرار دارد. این دویستی از معروف‌ترین شعرهای پروین است:

هجوم فتنه‌های آسمانی // مرا آموخت علم زندگانی

نگردد شاخک بی‌بن برومند // ز تو سعی و عمل باید، ز من پند

منبع: جباری، سازمان و کالت، ۱۳۸۲ ش، ج ۲، ص ۴۸۰

روز ملی شدن نفت

۲۹
اسفند

۲۹ اسفند، روز ملی شدن صنعت نفت، یکی از مهم‌ترین تغییرات تاریخ معاصر کشورمان رقم خورد. قانون ملی شدن صنعت نفت که روز ۲۹ اسفند سال ۱۳۲۹ تصویب شد، پیشینه‌ای طولانی دارد. سال ۱۲۸۰ بود که دربار مظفرالدین شاه با تاجری انگلیسی به اسم **ویلیام دارسی** قراردادی امضا می‌کند. در این قرارداد مقرر شده بود که امتیاز نفت جنوب ایران منحصراً در اختیار انگلستان قرار بگیرد. طبق این قرارداد، ایران هیچ سهم و حقی بر مالکیت نفت خود نداشت. سال‌های زیادی طول نکشید که محافل داخلی به این قرارداد اعتراض کردند.

در سال ۱۳۱۲، به‌دلیل بالا رفتن میزان اعتراض‌ها، دولت مرکزی تصمیم گرفت این قرارداد را لغو کند، اما نتوانست و مقرر شد انگلستان به مدت ۶۰ سال از منابع نفتی ایران استفاده کند. با اعتراض‌های علما و نمایندگان مجلس به این اقدامات، تلاش‌ها برای احقاق حقوق مردم ایران و جلوگیری از غارت نفت کشور آغاز شد.

آیت‌الله کاشانی که بین مردم از جایگاه بالایی برخوردار بودند، و جمعی از نمایندگان مجلس که دکتر مصدق مسن‌ترین و معروف‌ترین چهره بین آنان بود، اعتراض‌ها را ادامه دادند و طرح ملی شدن صنعت نفت را در مجلس مطرح کردند. با تلاش‌های آیت‌الله کاشانی که نفوذ بسیاری بین مردم داشتند و نمایندگان خود را برای روشنگری به مسجدها و بین مردم شهرهای کشور می‌فرستادند، مردم و عموم جامعه نیز به حمایت از نمایندگان مجلس و دکتر مصدق و حمایت از اعتراض به غارت نفت کشور پیوستند.

پیوستن مردم به این اعتراض‌ها باعث شد که حکومت پهلوی و انگلستان نتوانند کارشکنی‌هایشان را در مجلس و علیه ملی شدن نفت به جایی برسانند. سرانجام در ۲۹ اسفند سال ۱۳۲۹ طرح ملی شدن صنعت نفت با حمایت‌های مردمی در مجلس تصویب شد.

عسکری (ع)، بسیاری از بزرگان و فقیهان شیعه با حضور در خانه آن حضرت و پرس و جوهای فراوان از فرزند پنج‌ساله ایشان، به وجود علم لدنی و موهبت الهی در وجود این کودک شهادت دادند. بنابراین، امام زمان (ع) در این سن به امامت رسیدند. اما چون طبق روایت‌های وارد شده از پیامبر و سایر امامان، در زمان امام حسن عسکری (ع) مشهور بود فرزند امام حسن قیام خواهد کرد، دستگاه خلافت عباسی به‌شدت در جست‌وجوی فرزند آن حضرت و قتل ایشان بود. پس به دلیل جو خفقان و فشار بنی عباس، ایشان در دوره امامتشان به‌طور مستقیم با مردم در ارتباط نبودند تا از گزند و دسترس عوامل حکومت طاغوتی محفوظ بمانند. در این دوره، امام زمان (ع) توسط چهار واسطه، مشهور به نواب اربعه، به امور اجتماعی و دینی مردم رسیدگی می‌کردند (دوره مشهور به غیبت صغرا). در نهایت، در سال ۳۲۹ قمری و شش روز قبل از فوت علی بن محمد، آخرین نفر از نواب اربعه ایشان، به وی اطلاع می‌دهند که دیگر جانشینی برای خود انتخاب نکنند، زیرا امر الهی بر غیبت کبرا و به تعویق افتادن قیام بنا شده است. در دوره غیبت کبرا، امام مهدی (عج) با شیعیان ارتباط ظاهری ندارند و فرد خاصی را نیز به‌عنوان نماینده خود تعیین نکرده‌اند. با این حال، به باور شیعیان، رابیان حدیث و عالمان شیعه در این دوره ثانیان عام حضرت هستند. فراهم‌نبودن زمینه سیاسی و اجتماعی جهان برای ظهور حضرت و آزمایش مؤمنان، از مهم‌ترین دلایل غیبت کبرا هستند. اکنون بیش از هزار سال است حضرت در غیبت به سر می‌برند و مسلمانان و به‌خصوص مستضعفان جهان همچنان منتظر فرج و تشنه بازگشت عدالت علوی، چشم‌به‌راه ظهور آن حضرت هستند.